

Nr 7.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med anhållan om riksdagens yttrande rörande ett å den internationella arbetsorganisationens konferens i Genève år 1921 antaget förslag till konvention angående obligatorisk läkarundersökning av barn och unga personer, som användas till arbete ombord å fartyg; given Stockholms slott den 2 januari 1925.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, anhålla om riksdagens yttrande rörande ett i nämnda protokoll omförmält, å den internationella arbetsorganisationens konferens i Genève år 1921 antaget förslag till konvention angående obligatorisk läkarundersökning av barn och unga personer, som användas till arbete ombord å fartyg.

GUSTAF.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 januari 1925.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, HANSSON, LINDERS, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt chefen för handelsdepartementet anför chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller:

Vid 1923 års riksdag anhöll Kungl. Maj:t genom proposition (nr 198) om riksdagens yttrande rörande vissa å den internationella arbetsorganisationens

Inledning.

konferens i Genève år 1921 fattade beslut. Bland de riksdagen sålunda underställda besluten var ett förslag till konvention angående obligatorisk läkarundersökning av barn och unga personer, som användas till arbete ombord å fartyg. Konventionsförslaget innehåller dels föreskrift, att till arbete å fartyg, som nyttjas i sjöfart till havs (»navigation maritime»), barn och unga personer under 18 år må användas endast efter företeende av intyg, utfärdat av en utav vederbörande myndighet godkänd läkare och utvisande lämplighet för dylikt arbete, dels ock stadgande att fortsatt användande till sjöss av barn och sådana unga personer får äga rum endast under förutsättning av förnyad läkarundersökning inom en tidrymd av ett år och företeende efter varje undersökning av läkarintyg, utvisande lämplighet för arbetet. Vissa särskilt angivna undantag äro emellertid medgivna i konventionsförslaget. Ratifikation är bindande, intill dess elva år gått från det konventionen först trädde i kraft, d. v. s. från det att två staters ratifikationer inregistrerats. Beträffande det närmare innehållet av förslaget tillåter jag mig att hänvisa till konventionstexten, som i svensk översättning torde få biläggas statsrådsprotokollet för denna dag. De engelska och franska originaltexterna till konventionen finnas såsom bilagor fogade vid omförmälda proposition nr 198 vid 1923 års riksdag, och torde jag alltså beträffande dessa texter kunna hänvisa till sagda proposition.

Vid behandlingen av detta konventionsförslag vid 1923 års riksdag stannade riksdagens kamrar i olika beslut. Andra kammaren biföll av andra lagutskottet, som behandlat ärendet, gjord hemställan, att riksdagen måtte meddela, att riksdagen för sin del icke haft något att erinra mot av chefen för socialdepartementet vid ärendets föredragning i statsrådet den 16 mars 1923 tillstyrkt anslutning från Sveriges sida till konventionen. Första kammaren biföll däremot ett under debatten framställt förslag, att riksdagen på de skäl, som innefattades i en av herr Bror Petrén vid utskottsutlåtandet i frågan fogad reservation, måtte förklara sig ej kunna för det dåvarande tillstyrka ratificering av konventionen. De i den återopade reservationen anförda skälen mot ratificering voro huvudsakligen, att frågan om sättet för gäldande av kostnaden för de genom förslagets tillämpning tillkommande läkarundersökningarna borde klarläggas för att, i mån så erfordrades, föreläggas riksdagen, innan ståndpunkt toges till spörsmålet om ratificering. Kamrarnas beslut funnos icke kunna sammanjämkas, vilket riksdagen i skrivelse den 16 maj 1923 (nr 179) anmälde med återopande av kamrarnas protokoll i frågan.

1923 års
riksdag.

Sedan numera utredning verkställdes i de i nämnda utskottsreservation avsedda hänseenden, anhåller jag att få anmäla frågan om nytt inhämtande av riksdagens yttrande rörande konventionsförslaget. Jag torde därvid först böra något närmare redogöra för ärendets behandling vid 1923 års riksdag.

Proposition
nr 198.

Enligt det vid sagda proposition nr 198 vid 1923 års riksdag fogade utdraget ur statsrådsprotokollet den 16 mars 1923 redogjorde föredragande departementschefen först för grunderna för den internationella arbetsorganisationen och dess verksamhet samt anförde därom följande:

»Fredsfördraget i Versailles av den 28 juni 1919 mellan de allierade och associerade makterna, å ena, samt tyska riket, å andra sidan, innehåller i del I, omfattande förbundsakten för Nationernas förbund, ett socialpolitiskt reformprogram samt tillika bestämmelser om den institution, internationella arbetsorganisationen, som har till uppgift att förverkliga detta program.

Av berörda bestämmelser framgår bland annat, att organisationens beslutande församling, den internationella arbetskonferensen, har att beträffande förslag, som äro uppförda på dess dagordning, välja mellan två former för godtagande. Antingen skall beslutet utmynna i en rekommendation, avsedd att underställas vederbörande stater för vidtagande av lagstiftnings- eller andra åtgärder, eller ock skall det resultera i ett förslag till internationell konvention, avsedd att ratificeras av organisationens medlemmar.

I fråga om verkställighet av konferensens beslut stadgas, att varje medlem av organisationen skall vara förbunden att inom ett år från avslutande av ett konferenssammanträde underställa därå antagna rekommendationer och konventionsförslag den eller de myndigheter, till vilkas kompetensområden respektive frågor höra, för deras omgestaltande till lag eller vidtagande av andra åtgärder. Om det till följd av exceptionella omständigheter är omöjligt att fullgöra nyss berörda förpliktelse inom ett år, skall den fullgöras snarast möjligt och under intet förhållande senare än 18 månader från sammanträdets avslutande. Därest en rekommendation ej leder till någon lagstiftningsåtgärd eller annat åtgörande för dess genomförande eller om ett konventionsförslag icke vinner vederbörande myndighets eller myndigheters bifall, så skall respektive medlem av organisationen icke vara underkastad någon vidare förpliktelse med hänsyn därtill.»

Beträffande närmare upplysningar om arbetsorganisationen och dess verksamhet hänvisade departementschefen till propositionen nr 361 till 1921 års riksdag. Uppgifter om förarbeten från Sveriges sida till Genèvekonferensen samt om sammansättningen av de svenska delegationerna vid denna konferens återfinnas i andra lagutskottets utlåtande nr 14 vid 1923 års riksdag, till vilket utlåtande jag tillåter mig att i dessa avseenden hänvisa.

Föredragande departementschefen erinrade vidare om att kravet på läkarundersökning såsom förutsättning för minderårigs anställning i skeppstjänst redan vore i vårt land i stor utsträckning tillgodosett. Sålunda stadgades i förordningen den 30 december 1922 (nr 630) angående vissa villkor beträffande hälsotillstånd och kroppsbeskaffenhet för vinnande av anställning å fartyg i viss fart, att å fartyg, som ginge i viss vidsträcktare fart (oceanfart), icke finge anställas sjöman, vilken vore behäftad med sjukdom, lyte eller skada, som gjorde honom oduglig att sköta den tjänst, anställningen avsåge, eller med könssjukdom i smittsamt stadium eller med annan sjukdom, som medförde fara för ombord anställda personer, och att, innan sjöman anställdes å dylikt fartyg, han skulle för befälhavaren förete läkarbetyg, utfärdat under loppet av de sista sex månaderna eller inom viss, kortare tid före anställningens början. I § 13 c) av förordningen den 13 juli 1911 angående sjömanshusen i riket samt sjöfolks på- och avmönstring m. m., sådan denna paragraf lyder enligt kungörelse den 22 december 1922 (nr 629), föreskrevs vidare som villkor för inskrivning vid sjömanshus legitimerad läkares intyg, ej över sex månader gammalt, att sökanden av honom undersökts. Departe-

mentschefen erinrade i detta sammanhang om att, då enligt § 35 av sistberörda förordning inskrivning vid sjömanshus i regel vore en nödvändig betingelse för mönstring, minderåriga ej kunde få anställning å fartyg i utrikes fart och ej heller å en väsentlig del av passagerarfartyg i inrikes fart utan att hava undergått läkarbesiktning. De fartyg, å vilka anställning av nu anförda grunder icke kunde vinnas utan föregången läkarbesiktning, hade enligt departementschefen beräknats taga i anspråk omkring 75 procent av hela den å svenska fartyg anställda besättningsstyrkan.

Vidare återopades i statsrådsprotokollet ett angående ifrågavarande konventionsförslag från Sveriges delegation för det internationella socialpolitiska samarbetet inhämtat yttrande, i vilket delegationen — med reservation av två medlemmar — förklarar sig tillstyrka ratificering av konventionen och till utveckling av sin mening hänvisat till ett under förarbetena till Genèvekonferensen avgivet yttrande, däri delegationen anfört bland annat följande:

»Såvitt delegationen kan döma, torde det få anses tyda på en brist i vår lagstiftning, att minderåriga kunna vinna anställning å icke mönstringspliktiga fartyg utan läkarundersökning. Även om de kortare resorna och skeppstjänstens beskaffenhet å detta slags fartyg måhända ej giva samma skäl för läkarundersökning, som när det gäller anställning å fartyg, vilka äro skyldiga föra mönstrad besättning, kan det dock vara fråga om anställning, som håller den minderårige avlägsnad från hemorten och målsmans tillsyn och omvårdnad under långa tider. Arbetet kan även vara krävande, och torde levnadsförhållandena, synnerligast i avseende å bostaden, väl oftast vara sämre å de icke mönstringspliktiga fartygen än å dem, som äro underkastade sådan skyldighet. Framhållas må, att här är fråga om minderåriga, vid vilkas sysselsättande man enligt numera allmänt godtagen uppfattning är pliktig att i hygieniskt avseende anlägga särskilt stränga synpunkter. Erinras må i sådant avseende om arbetarskyddslagens bestämmelser rörande läkarundersökning såsom förutsättning för minderårigas användande till arbete inom den fabriksmässiga industrien.»

Föredragande departementschefen anförde vidare, att det från kommerskollegii sida gjorts gällande, att en utsträckning av kravet på läkarundersökning av minderåriga, utöver vad redan vore stadgat, icke syntes motiverad, i varje fall icke förrän det bleve klarlagt, huruvida den anställde själv skulle bekosta undersökningen eller huruvida, i motsatt fall, medel kunde av det allmänna lämnas till bestridande av de erforderliga kostnaderna, varefter departementschefen slutligen yttrade, att av den lämnade redogörelsen för konventionsförslaget och däröver avgivna yttranden syntes framgå, att ett godtagande av de i konventionen föreslagna bestämmelserna icke skulle innebära någon mera genomgripande förändring av redan bestående förhållanden. På grund därav och då konventionen endast avsåge sjöfart till havs, varigenom bland annat den av kommerskollegium berörda kostnadsfrågan syntes bliva begränsad till relativt obetydliga dimensioner, ansåge sig departementschefen, under återopande av de principiella skäl, som talade till förmån för förverkligande av konventionsförslagets grundsats, böra tillstyrka Sveriges anslutning till konventionen.

Propositionen behandlades av andra lagutskottet, som i sitt i ärendet avgivna utlåtande nr 14 anförde, bland annat, att ifrågavarande konventionsförslag gällde ett dittills från skyddssynpunkt föga beaktat verksamhetsområde. Det finge anses väl motiverat, att internationella arbetsorganisationen vid sin strävan att förbättra sjöfolkets arbetsförhållanden särskilt uppmärksammat de i regel mest skyddsbehövande eller de minderåriga. Ett biträdande av konventionsförslaget skulle kräva lagstiftnings- eller andra åtgärder, vilkas genomförande förutsatte riksdagens medverkan. Dessa åtgärder syntes emellertid hava vägande skäl för sig med hänsyn till den numera allmänt erkända förpliktelsen för staten att skydda de minderåriga mot ohälsa och överansträngning i arbetet. Några större olägenheter för sjöfarten skulle väl ej heller förorsakas av tillämpningen av de i konventionsförslaget innefattade bestämmelserna, då dessa, såsom departementschefen framhållit, ej skulle gälla kust- och inomskärsfart, och då minderåriga dessutom syntes hava relativt mindre användning inom de vidsträcktare farterna. Anmärkas kunde även, att med den brist å arbete, som under de senaste åren rätt inom sjömansyrket, tillflödet av minderårig arbetskraft till sjöfarten i väsentlig mån syntes hava nedgått. Påpekas kunde slutligen, att fiske icke vore att inräkna under »sjöfart».

Andra lag-
utskottets ut-
låtande nr 14.

Enligt utskottets mening syntes alltså konventionen böra biträdas av Sverige, och utskottet föreslog därför, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t meddela, att riksdagen för sin del icke haft något att erinra mot departementschefens hemställan beträffande ifrågavarande förslag till konvention.

Vid utskottsutlåtandet var fogad en av herr Bror Petrén med instämmande av fyra ledamöter av utskottet avgiven reservation, i vilken till en början erinrades om att kravet å läkarundersökning såsom förutsättning för minderårigs anställande å fartyg i »sjöfart till havs» — vartill syntes kunna hänföras östersjö-, nordsjö- och oceanfart — redan vore för vårt lands vidkommande till väsentlig del tillgodosett. Därefter anförde reservanten, att han, oavsett huruvida tillräckligt vägande skäl kunde anses föreligga för biträdande av konventionsförslaget, i anslutning till kommerskollegii nyss återgivna uttalande och i övrigt på skäl, för vilka jag redan i det föregående redogjort, ansett, att utskottet bort förklara sig ej kunna för det dåvarande tillstyrka konventionens ratificering.

Såsom redan nämnts, godkände andra kammaren utskottets förslag, under det att första kammaren ansåg sig icke kunna för det dåvarande tillstyrka konventionens ratificering.

Ärendets
behandling
i kamrarna.

I anledning av vad sålunda förekommit uppdrog Kungl. Maj:t åt kommerskollegium att efter samråd med socialstyrelsen och medicinalstyrelsen verkställa utredning rörande de kostnader jämte sättet för deras gäldande, vilka skulle bliva en följd av Sveriges anslutning till ifrågavarande konventionsförslag, ävensom inkomma med förslag till av anslutningen föranledda åtgärder. Till fullföljande av detta uppdrag har kommerskollegium den 17

Avgivna
yttranden.

november 1924 inkommit med utlåtande i frågan samt därvid överlämnat en å kollegii fartygsinspektionsbyrå upprättad P. M. Vid utlåtandet hava tillika fogats yttranden från bland andra Sveriges redareförening och Sveriges fartygsbefälsförening.

Sveriges
redareförening.

Sveriges redareförening anförde i sitt yttrande, att, sedan de nyss återgivna stadgandena om läkarundersökning tillkommit och förevarande spörsmål sålunda för kort tid sedan varit föremål för myndigheternas och sakkunniges övervägande, tillräcklig orsak icke förefunnes att i den i konventionsförslaget angivna riktningen utvidga gällande lagstiftning. Enligt föreningens mening borde alltså anslutning från Sveriges sida till konventionen icke äga rum. Det faktiska förhållandet, att de vid arbetsorganisationens konferens i Genua år 1920 och vid Genèvekonferensen år 1921 antagna konventionerna endast i ringa omfattning ratificerats av de olika staterna, syntes vara ägnat att styrka föreningen i dess uppfattning i detta hänseende.

Sveriges
fartygsbefäls-
förening.

Sveriges fartygsbefälsförening har förklarat sig icke hava något särskilt att anföra beträffande konventionsförslaget. I vissa formella hänseenden har föreningen dock gjort erinringar, som emellertid i detta sammanhang torde kunna förbigås.

P. M. från
kommerskol-
legii fartygs-
inspektions-
byrå.

För egen del har kommerskollegium till en början angående kostnaden för den läkarundersökning, som enligt konventionen skulle fordras, och för utfärdande av intyg över sådan undersökning — vilket vore den enda kostnad, som kunde föränlidas av konventionens antagande — åberopat berörda på kollegii fartygsinspektionsbyrå upprättade P. M., i vilken, efter erinran om de redan gällande bestämmelserna angående läkarundersökning av sjömän, anförts, att en anslutning till konventionen skulle beteckna en viss skärpning i dessa regler, dock icke ifråga om sjömän å fartyg på resa från Sverige till ort norr om Bergen eller söder om Brest.

I promemorian har vidare yttrats:

»Den år 1911 (av socialstyrelsen rörande sjöfolkets arbetsförhållanden) verkställda utredningen omfattade bland andra 1,118 av skeppslistans 1,245 registrerade ångare samt 1,143 av skeppslistans 1,570 registrerade seglare.

Bemanningen i de 1,118 ångarna utgjorde 16,002 samt i de 1,143 seglarna 5,202 personer.

Av de undersökta fartygen voro 618 ångare och 820 seglare sjögående, i. e. nyttjade i Östersjö- och vidsträcktare fart.

Bemanningen i dessa sjögående ångare utgjorde 10.776 och i de sjögående seglarna 4,441 personer.

Då nu de fartyg, som, ehuru registrerade, icke medtagits i undersökningen, så gott som uteslutande tillhöra de storlekskategorier, vilka sysselsättas huvudsakligen eller uteslutande i kust- och inre fart, torde man vara berättigad utgå från att ovan för sjögående fartyg angivna bemanningssiffror tämligen noga angiva hela bemanningen i dåvarande sjögående flottan.

Som, enligt utredningen, antalet i konventionens bemärkelse minderåriga utgjorde 6.8 % av ångarnas och 15.5 % av seglarnas personal och minderårigheten synes vara ungefär lika företrädd i sjögående som i övriga registrerade fartyg, skulle år 1911 omkring 732 av ångarnas samt omkring 688 av seglarnas manskap bestå av personer under 18 års ålder.

År 1911 utgjorde den totala bemanningen i registrerade fartyg 21,638 och år 1922 21,892 personer inklusive kvinnor.

Nämnvärd ökning av personalen har således intill denna tid icke inträtt, vilket heller icke torde vara fallet för tiden efter 1922 års slut. Ej heller torde någon ökning av minderårigheten kunna påvisas.

Man synes därför vara berättigad utgå från, att antalet minderåriga i den sjögående flottan för närvarande uppgår till omkring högst 1,500 personer.

Den årliga totalkostnaden för läkarbesiktning av dessa 1,500 man skulle, enligt i läkarintygsförordningen angivna grunder, belöpa sig till omkring 7,500 kronor; och då beträffande dessa besiktningar samma skäl för kostnadsrepartisering kunna andragas som beträffande dem, för vilka statsbidrag redan nu utgår, synes statsverkets årliga utgift för ifrågavarande ändamål komma att uppgå till omkring 5,250 kronor. Å andra sidan torde det nu utgående bidraget komma att minskas med ett belopp, motsvarande bidraget till besiktigande enligt § 13 mönstringsförordningen, i den mån det rör sig om inskrivning av minderåriga.»

I anslutning till denna promemoria har *kommerskollegium* anfört, att de läkarintyg, varom såsom följd av konventionens antagande bleve fråga, syntes vara i huvudsak närmast likartade med dem, som avsåges i de förenämnda författningsbestämmelserna. Jämlikt dessa lämnades av statsmedel ersättning för viss del av utgiften för föreskrivna läkarintyg. Det syntes följaktligen *kommerskollegium*, att även i förevarande fall kostnaden för läkarintygen borde delvis bestridas av statsverket. Kollegium har också anslutit sig till den i promemorian gjorda uppskattningen och anfört, att om grunderna för statsbidrags utgående skulle bliva desamma, som gällde enligt förordningen den 31 december 1917 (nr 932) angående läkarintyg för sjöfolk i dess lydelse jämlikt kungörelse den 30 december 1922 (nr 631), kostnaderna för statsverket kunde beräknas till omkring 5,000 kronor för år.

Angående åtgärder i övrigt som följd av konventionens antagande har *kommerskollegium* slutligen anfört: En anslutning till konventionsförslaget ansåge kollegium icke erfordra lagstiftning av civillags natur. De föreskrifter, som motiverades av en dylik anslutning, syntes kollegium böra sammanföras med bestämmelserna i förenämnda förordning den 30 december 1922 (nr 630) angående vissa villkor beträffande hälsotillstånd och kroppsbeskaffenhet för vinnande av anställning å fartyg i viss fart. Därvid borde beaktas bestämmelserna i §§ 1—4 i konventionsförslaget, varjämte viss straffbestämelse syntes böra tillkomma. Den fart, varå förslagens bestämmelser skulle tillämpas, syntes kollegium böra fastställas till annan fart utanför svenskt territorium än i Öresund eller å Kristianiafjorden intill Laurvig. Vidare syntes bemyndigande böra lämnas *kommerskollegium* att medgiva sådant undantag, varom stadgades i § 4 i konventionen. Av de bestämmelser, som sålunda torde böra utfärdas, föranleddes vissa ändringar i nyssnämnda förordning angående läkarintyg för sjöfolk samt slutligen ändringar i påteckningen å vissa av de vid samma förordning fogade formulären till läkarintyg.

Enligt min mening är det i hög grad önskvärt, att gällande skyddslagstiftning för sjöfolk kompletteras i den riktning, som konventionsförslaget

Kommers-
kollegium.

Departements-
chefen.

avser. Hinder mot en sådan komplettering synas mig icke föreligga. Av den numera verkställda ytterligare utredningen rörande verkningarna av ett biträdande för Sveriges del av ifrågakvarande konventionsförslag, för vilken utredning nu redogjorts, lär nämligen framgå, att några olägenheter av betydelse icke skulle bliva förenade med en sådan åtgärd. De av Sveriges redareförening anförda, i det föregående återgivna skälen mot förslaget torde icke böra tillmätas avgörande betydelse, detta på grund av de starka sociala hänsyn, som tala för anslutning till konventionen och vilka särskilt kommit till uttryck i andra lagutskottets utlåtande i frågan år 1923.

I anledning av vad redareföreningen anført om att endast få stater skulle hava anslutit sig till de vid Genèvekonferensen antagna konventionsförslagen må nämnas, att förevarande konvention hittills ratificerats av följande stater, nämligen Estland, Indien, Italien, Japan, Lettland, Polen, Rumänien och Spanien. Därjämte har ratifikation gillats av parlamentet i England. Förslag om ratifikation har vidare förelagts vederbörande folkrepresentationer i Bulgarien, Chile, Cuba, Holland, Tyskland och Ungern. Tillika bör märkas, att oberoende av konventionen lagstiftning av samma innebörd som denna gäller i Danmark och Finland.

Den fart, varå konventionsförslagets bestämmelser skola bliva tillämpliga, synes mig i sak kunna begränsas på sätt kommerskollegium föreslagit, d. v. s. till annan fart utanför svenskt territorium än i Öresund eller å Kristianiafjorden intill Laurvig.

För anslutning till konventionen förutsättes dels ordnande av frågan om sättet för bestridande av kostnaderna för den utvidgade läkarundersökning, som följer av sådan anslutning, dels i övrigt tillägg till och jämkningar i vissa gällande författningar. Beträffande kostnadsfrågan har förslag förut i dag framställt av chefen för handelsdepartementet — i Kungl. Maj:ts proposition nr 1, tionde huvudtiteln, punkt 31 (sid. 68) — och tillåter jag mig att därutinnan hänvisa till vad av honom anförts. Här må blott framhållas, att kostnaden för statsverket i händelse av bifall till det av chefen för handelsdepartementet framlagda förslaget icke kan anses vara av den storlek, att den kan vålla betänkligheter i fråga om konventionsbestämmelsernas genomförande, därest en sådan åtgärd eljest anses önskvärd.

Vad angår i övrigt erforderliga åtgärder för konventionsförslagets tillämpning i Sverige delar jag den av kommerskollegium uttalade uppfattningen, att i sådant hänseende civillagstiftning icke är behöflig utan att åtgärderna kunna vidtagas i administrativ ordning. Det enda avseende, i vilket riksdagens medverkan erfordras för konventionsbestämmelsernas genomförande, lär alltså vara den nyss berörda kostnadsfrågan.

I överensstämmelse med vad sålunda anförts anser jag mig böra tillstyrka Sveriges anslutning till det nu behandlade konventionsförslaget. Då i anledning av de skiljaktiga besluten av riksdagens kamrar vid den föregående behandlingen av ärendet något riksdagens yttrande icke kom att avgivas, torde, särskilt med hänsyn till att första kammaren endast yttrade sig i

frågan i dess dåvarande läge, riksdagens yttrande ånyo böra inhämtas rörande förslaget. Jag får därför hemställa,

att Kungl. Maj:t måtte till riksdagen avlåta proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående det vid den internationella arbetsorganisationens konferens i Genève år 1921 antagna förslaget till konvention angående obligatorisk läkarundersökning av barn och unga personer, som användas till arbete ombord å fartyg.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Herman Hultkrantz.

*Bilaga.***Förslag till konvention angående obligatorisk läkarundersökning av barn och unga personer, som användas till arbete ombord å fartyg.**

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 25 oktober 1921 till sitt tredje sammanträde

samt beslutit antaga vissa förslag angående obligatorisk läkarbesiktning av barn och unga personer, använda till arbete ombord å fartyg, vilken fråga innefattas i åttonde punkten på dagordningen för sammanträdet,

ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av ett förslag till internationell konvention,

antager efterföljande förslag till konvention att ratificeras av internationella arbetsorganisationens medlemmar jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen

§ 1.

Med »fartyg» skall vid tillämpningen av denna konvention förstås varje i allmän eller enskild ägo varande båt, fartyg eller skepp, av vad slag som helst, vilket nyttjas i sjöfart till havs, krigsfartyg likväl undantagna.

§ 2.

Till arbete å andra fartyg än sådana, varå endast sysselsättas medlemmar av samma familj, må barn eller unga personer under aderton år användas allenast efter företeende av läkarintyg, som utvisar lämplighet för dylikt arbete. Sådant intyg skall vara utfärdat av en av vederbörande myndighet godkänd läkare.

§ 3.

Fortsatt användande till sjöss av sådana barn och unga personer medges endast under förutsättning av förnyad läkarbesiktning, verkställd inom en tidrymd av högst ett år, samt företeende efter varje läkarbesiktning av läkarintyg om lämplighet för arbetet. Utlöper tiden för läkarintygs giltighet under loppet av en resa, skall likväl dess giltighet fortfara till resans slut.

§ 4.

I nödfall äger vederbörande myndighet medgiva yngling under aderton år att embarkera, oaktat han icke undergått undersökning, som föreskrives i §§ 2 och 3, detta dock allenast under villkor att dylik undersökning verkställs i den första hamn, fartyget därefter angör.

§ 5.

De officiella ratifikationerna av denna konvention skola, i enlighet med bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen, delgivas nationernas förbunds generalsekreterare och av honom inregistreras.

§ 6.

Denna konvention träder i kraft, så snart ratifikationerna för två medlemmar av internationella arbetsorganisationen inregistrerats av generalsekreteraren.

Den är bindande allenast för de medlemmar, vilkas ratifikationer inregistrerats hos sekretariatet.

Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem den dag, då dess ratifikation inregistrerats hos sekretariatet.

§ 7.

Så snart ratifikationerna för två medlemmar av internationella arbetsorganisationen inregistrerats hos sekretariatet, skall nationernas förbunds generalsekreterare därom notificera alla medlemmarna av internationella arbetsorganisationen. Han skall likaledes notificera dem inregistreringen av ratifikationer, som senare delgivits honom av andra medlemmar av organisationen.

§ 8.

Under förbehåll med hänsyn till bestämmelserna i § 6 förbinder sig varje medlem, som ratificerar denna konvention, att tillämpa bestämmelserna i §§ 1, 2, 3 och 4 senast den 1 januari 1924 samt att vidtaga erforderliga åtgärder för att göra dem effektiva.

§ 9.

Varje medlem av internationella arbetsorganisationen, som ratificerar denna konvention, förbinder sig att, i enlighet med bestämmelserna i § 421 av fördraget i Versailles och motsvarande paragrafer av de övriga fredsfördragen, tillämpa denna konvention på sina kolonier, besittningar och protektorat.

§ 10.

Varje medlem, som ratificerat denna konvention, kan, sedan 10 år förflutit från den tidpunkt, då konventionen först trädde i kraft, uppsäga densamma genom skrivelse, som delgives nationernas förbunds generalsekreterare för inregistrering. Uppsägningen träder icke i kraft förrän ett år, efter det den inregistrerats hos sekretariatet.

§ 11.

Internationella arbetsbyråns styrelse åligger att minst en gång vart tionde år förelägga generalkonferensen en redogörelse för denna konventions tillämpning och taga i övervägande, huruvida det finnes anledning att på konferensens dagordning upptaga frågan om konventionens revision eller modifierande.

§ 12.

De franska och engelska texterna till denna konvention skola båda äga vitsord.
